Nordfrisisk

Nordfrisisk (*nordfriisk*; Sylt: *Nuurđfriisk*; Föhr/Amrum: *nuurdfresk*; Helgoland: *Noorfriisk*; Wiedingharde/Halligen: *nordfreesk*; mooring: *nordfrasch*; Karrharde: *nordfräisch*; Midt-Goesharde: *noordfreesch*) er et minoritetsspråk i Tyskland som brukes av cirka ti tusen personer i Nord-Friesland. Dialektene av Nordfrisisk kan man dele opp i de på fastlandet og de på øyene. Det finnes ingen variasjon som er standard selv om noen har foreslått fastlandsdialekten Mooring. Språket er en del av den større vestgermanske språkgruppen frisiske språk.

Nordfrisisk er et utrydningstruet språk ettersom det finnes få steder der barn får opplæring i det. Unntakene er noen få landsbyer på øyene Föhr og Amrum og Risum-området. Alle som taler nordfrisisk er minst tospråklige (nordfrisisk og standardtysk). Mange er også trespråklige (nordfrisisk, standardtysk og nedertysk), og spesielt ved den danske grensen forekom det firspråklighet (nordfrisisk, standardtysk, nedertysk og sønderjysk). I det nåværende Danmark har det aldri funnets noen frisisktalende befolkning.[1][2][3]

Nordfrisisk	
Brukt i	Schleswig-Holstein (Tyskland)
Antall brukere	10 000
Lingvistisk klassifikasjon	Indoeuropeisk Vestgermansk Anglofrisisk Frisisk
Skriftsystem	Latinsk
Språkkoder	
ISO 639-3	`frr`
	Portal: Språk

Innhold

Eksempler
    Dialekter på øyene
    Dialekter på fastlandet
Referanser
Se også
Eksterne lenker

Eksempler

Setningen som blir brukt til å vise de forskjellige dialektene er «Skinn, gamle måne, skinn, ropte Häwelmann, men hverken månen eller stjernene var noe sted å finne; de hadde allerede gått til sengs». (Fra: Theodor Storm: Der kleine Häwelmann.)

Dialekter på øyene

Söl'ring (dialekt på Sylt)

> *„Ljucht, ual Muun, ljucht!" skriilt Häwelmann, man di Muun wiar narigen tö sen en uk di Stiaren ek; ja wiar al altermaal tö Ber gingen.*

Fering-Öömrang (dialekt på Föhr og Amrum)

> *„Locht, ual muun, locht!” rep Heewelmaan, man a muun wiar nochhuaren tu sen an a stäären uk ei; jo wiar al altermaal tu baad gingen.*

Helgolandsk (dialekt på Helgoland)

> *„Lochte, ool Muun, lochte!” rüp Heäwelman, oawers de Muun wear naarni tu sin’n en uk de Steern ni; dja wear al allemoal tu Baad gingen.*

Dialekter på fastlandet

Hoorning (dialekt i Goesharde)

> *„Jocht, uule moune, jocht!” biilked Hääwelmoon, ors e moune waas närngs to schüns än da steere ok ai; ja weern al aal to beede gingen.*

Viddingherred frisisk

> *„Ljocht, uuile moone, ljocht!” biilked Hääwelmuon, män e moone was näärgen to schüns än uk e steere ai; jä würn al altomoale to beerd gingen.*

Halligen frisisk (selv om denne dialekten blir talt på Halligenøyene blir den satt i gruppe med fastlandsdialektene)

> *„Jaacht, uale mööne, jaacht!” bölked Hääwelmoon, man de mööne woas näärngs to siinen än de steere uk ee; jä weern al altomaole to beed giangen.*

Mooring (dialekt i Böking herred)

> *„Jucht, üülje moune, jucht!” biiljked Hääwelmoon, ouers e moune wus nargne tu schüns än e stääre uk ai; ja wjarn ål åltumååle tu beed lim.*

Referanser

1. ^ Nordfrisisk Forening: Frisernes historie (http://www.nf-verein.de/geschichte.htm) Arkivert (https://web.archive.org/web/20101013040447/http://www.nf-verein.de/geschichte.htm) 13. oktober 2010 hos Wayback Machine.
2. ^ Nordfriisk Instituut: Kort over Frislandene (http://www.nordfriiskinstituut.de/karte.html)
3. ^ Nordtysk radio: Nordfrislands historie (http://www.wellenord.de/programm/friesisch/nordfriesland4.html)

Se også

- Frisisk
- Nord-Friesland
- Frisere
- De frisiske øyer

Eksterne lenker

- de:s:Friesisch-Gesetz - Tysk wikikilde med en lov om nordfrisisk (de)

- Nordfrisisk etnologi (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=frr) (en)
- Nordfriisk Instituut (nordfrisisk institutt) (http://www.nordfriiskinstituut.de) hjemmeside (hovedsakelig på (de))
- Friisk Foriining (Frisiske samfunn) (https://web.archive.org/web/20070304050019/http://friiske.de/my.php?page=2&language=ie) hjemmeside (en)
- Friisk Foriining (https://web.archive.org/web/20070228081616/http://friiske.de/my.php?page=2&language=nf) (frr)

Hentet fra «https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Nordfrisisk&oldid=20533719»

Denne siden ble sist redigert 2. jun. 2020 kl. 21:08.

Innholdet er tilgjengelig under Creative Commons-lisensen Navngivelse-Del på samme vilkår, men ytterligere betingelser kan gjelde. Se bruksvilkårene for detaljer.